

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Miljöprövningsdelegationen

Beslut
2016-09-22

Diarienummer
551-24198-2015
Dossienummer
1498-1138

Sida
1(26)

Leif Johansson
Kisebo Lantbruk
Kisebo, 544 93 HJO
kisebo@epost.tidanet.se

Tillstånd till djurhållning på fastigheten Skråmmen 1:1 i Tidaholms kommun

Kod i miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251): 1.10 (B)
Kod i industriutsläppsdirektivet (2010/75/EU): 6.6 a

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Västra Götalands län lämnar med stöd av 9 kap. miljöbalken Leif Johansson, med personnummer 650226-5959, tillstånd till befintlig och utökad djurhållning för slaktkycklingproduktion på fastigheten Skråmmen 1:1 i Tidaholms kommun.

Tillståndet omfattar en djurhållning om högst 255 000 platser för slaktkycklingar, vilket motsvarar högst 1 275 djurenheter.

Tillkommande djurstall med anslutande anläggning för lagring av gödsel- och tvättvatten från stallar, ska lokaliseras enligt huvudalternativet, Alt A, i ansökan (se bilaga 1).

Miljöprövningsdelegationen godkänner med stöd av 6 kap. miljöbalken den i ärendet upprättade miljökonsekvensbeskrivningen.

Miljöprövningsdelegationen beslutar att en statusrapport enligt 1 kap. 23 § industriutsläppsförordningen (2013:250) inte krävs för den verksamhet som omfattas av tillståndet.

Villkor

Allmänt

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad sökanden har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.
2. Hantering av foder och gödsel ska ske på ett sådant sätt att läckage och spill till omgivningen förebyggs och begränsas. Eventuellt läckage och spill ska omedelbart tas omhand.

3. Uppkommer olägenheter av betydelse från flugor eller lukt eller annan påverkan från verksamheten ska åtgärder omedelbart vidtas så att olägenheterna upphör.

Stallar

4. Utsläpp av ammoniak via ventilationsluften från slaktkycklingsanläggningen, får inte överstiga 40 gram per djurplats och kalenderår.

Mätningar av hur mycket ammoniak som avgår från anläggningen ska ske regelbundet och minst tre gånger om året. Det totala årsutsläppet av ammoniak ska beräknas utifrån uppmätta koncentrationer och fastställd luftomsättning i stallet om inte annan beräkningsmetod medges av tillsynsmyndigheten. En sammanställning av det totala årliga ammoniakutsläppet från anläggningen ska redovisas till tillsynsmyndigheten i den årliga miljörapporten.

5. Ventilationen från stallet ska utformas så att risken för lukt- och bullerstörningar vid närliggande bostadsfastigheter minimeras.

Lagring av stallgödsel och tvättvatten

6. Samtliga gödselvårdsanläggningar inklusive behållare för tvättvatten och förorenat dagvatten ska vara utformade så att det inte finns risk för förorening av yt- och grundvatten.
7. Ansökan om undantag från krav på minsta lagringskapacitet för stallgödsel ska göras senast den 1 november, året före det år som undantag krävs.
8. Tvättvatten som uppkommer vid rengöring av stallar samt förorenat dagvatten från utlastningsytor och andra hårdgjorda ytor i anslutning till anläggningen ska samlas upp i behållare och det ska finnas möjlighet att lagra vattnet i minst 10 månader. Spridning ska ske i fält.
9. Lagringsutrymme för fastgödsel från slaktkyckling ska vara försett med tak och väggar, så att gödseln skyddas mot nederbörd.
10. Lagring av stallgödsel i fält, så kallad stuka, får inte ske. Vid omlastning av stallgödsel får den dock tillfälligt lagras i högst 5 dagar på det fält där gödseln ska spridas dock på ett avstånd av minst 150 m från bostadshus, vattentäkt och vattendrag.

Spridning av stallgödsel och tvättvatten

11. På spridningsareal som ligger i högsta fosforklass enligt gällande markkarteringskarta, ska stallgödselgivorna begränsas till rekommenderad fosforgiva för aktuell gröda.
12. Under tiden 1 augusti – 31 oktober får spridning endast ske inför sådd av höstoljeväxter alternativt till etablerad vall.
13. Spridning ska ske i sammanhängande perioder. Hänsyn ska tas till rådande och förväntade väderleksförhållanden så att minsta möjliga näringsförlust och olägenhet för närboende uppstår. Spridning under lördagar, söndagar, helgdagar eller helgdagsaftnar ska så långt möjligt undvikas.

14. Efter spridning ska nedbrukning ske noggrant och snarast; dock senast inom 4 timmar, såvida inte spridning sker i växande gröda.
15. Spridning får inte ske närmare vattendrag eller vattenförande dike än 10 meter. Om exakt spridningsteknik (exempelvis bandspridning eller direktmyllning) används kan skyddsavståndet minska till 6 meter.
16. Spridning av stallgödsel får inte ske närmare enstaka bostadshus än 75 meter utan innehavarens medgivande. Spridning av stallgödsel får inte ske närmare vattentäkt än 50 meter. Särskild försiktighet ska iaktas där markytan lutar mot en vattentäkt liksom i de fall där åkermarken regelmässigt översvämmas vid snösmältning eller riklig nederbörd.
17. Produktionen ska vara anpassad till den tillgängliga spridningsarealen. Alternativt ska nya arealer eller annan motsvarande avsättning säkerställas via skriftliga avtal om inte egna eller arrenderade arealer är tillräckliga.

Kemiska produkter och avfall

18. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras i täta behållare på underlag som är ogenomsläppligt för förekommande ämnen och med behövlig invallning, samt i övrigt hanteras så att spridning av förorening förhindras. Flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska förvaras inom invallning som rymmer den största behållarens volym samt 10 procent av summan av övriga behållares volym inom samma invallning. Invallningen ska innesluta förekommande rör- och ventilanslutningar till behållarna. Vid förvaring utomhus ska invallningen vara skyddad mot nederbörd.
19. Döda djur ska förvaras på ett betryggande sätt från smittspridnings- och luktsynpunkt innan förbränning.

Kontroll av verksamheten

20. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Programmet ska, förutom att ge svar på hur kontroll ska ske av tillståndets villkor, även omfatta bland annat påverkan på vattenrecipienten samt ange hur verksamheten kontrolleras med avseende på mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod. Förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter det att detta tillstånd har tagits i anspråk.
21. Fullständig markkartering ska göras minst en gång vart tionde år med avseende på fosfor, kalium och pH.
22. Vart tredje år ska en växtnäringsbalans med avseende på fosfor och kväve upprättas för verksamheten med start verksamhetsåret 2017. Vaxtnäringsbalansen ska skickas till tillsynsmyndigheten i samband med den årliga miljörapporten.
23. Stallgödselels torrsubstanshalt (ts-halt) och innehåll av växtnäring (totalkväve, ammoniumkväve och fosfor) ska bestämmas genom analys minst en gång per år. Resultaten ska lämnas till tillsynsmyndigheten i samband med den årliga miljörapporten.

24. Spridning av stallgödsel ska ske enligt en årligen upprättad gödslingsplan grundad på aktuell markkartering, grödornas behov och aktuell gödselanalys alternativt en balansberäkning. Gödslingsplanen ska lämnas in tillsammans med den årliga miljörapporten till tillsynsmyndigheten.
25. Verksamhetutövaren ska informera de parter där avtal om lagring, spridning eller annan avyttring av stallgödsel ingåtts, om följande:
 - a. de villkor som gäller för lagring av stallgödsel enligt detta tillstånd
 - b. aktuella analysresultat för stallgödseln.

Rapportering ska ske till tillsynsmyndigheten om vilka som har tagit emot eller köpt gödsel. Vidare ska det framgå vilken mängd och datum för leveranser av gödsel som varit aktuella vid varje enskilt tillfälle. Rapporten ska lämnas in tillsammans med den årliga miljörapporten.

Övrigt

26. Förändringar i gödselhanteringen ska i god tid innan anmälas till tillsynsmyndigheten.
27. Om djurhållningen ska upphöra på fastigheten ska detta anmälas i god tid innan till tillsynsmyndigheten. Om det finns behov får tillsynsmyndigheten efter anmälan föreskriva att en avvecklingsplan ges in.

När tillståndet får tas i anspråk

Detta tillstånd får tas i anspråk först när beslutet vunnit laga kraft.

Igångsättningstid

Den med tillståndet utökade verksamheten ska ha satts igång senast tre år efter det att detta beslut vunnit laga kraft annars förfaller tillståndet.

Tillsynsmyndigheten ska meddelas när verksamheten sätts igång.

Återkallelse av tidigare beslut

Miljöprövningsdelegationen återkallar med stöd av 24 kap 3 § första stycket 6 miljöbalken av Miljöprövningsdelegationen tidigare meddelat tillstånd den 16 mars 2005 (dnr 551-53740-2003). Återkallelsen gäller från och med att beslutet har vunnit laga kraft och tillståndet har tagits i anspråk.

Kungörelsedelgivning

Miljöprövningsdelegationen förordnar med stöd av 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932) att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelse om detta beslut införs inom 10 dagar från datum för beslutet i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningarna Västgötabladet, Skaraborgsbygden och Skaraborgs Allehanda SLA. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 till detta beslut.

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Leif Johansson driver sedan ett flertal år uppfödning av slaktkyckling vid gårdscentrum Kisebo. Tidigare skedde detta inom ramen för Kisebo Lantbruk. Ansökan om utökad djurhållning, i ytterligare ett stall, föranleds av en ökad efterfrågan på slaktkyckling och möjligheter till utökad leveranskontrakt.

Tidigare tillståndsbeslut

Miljöprövningsdelegationen lämnade den 16 mars 2005 Kisebo Lantbruk tillstånd till slaktfågelproduktion inom fastigheten Skråmmen 1:1 i Tidaholms kommun. Tillståndet omfattar en djurhållning där antalet slaktfåglar inte får överstiga 32 900 kalkoner alternativt inte överstiga 90 000 slaktkycklingar per omgång.

Tillståndet har totalt 22 villkor; bland annat följande:

4. Lagringsutrymmen för slaktfågelgödseln skall vara försedda med tak alternativt kan gödseln täckas med tätt material under lagringen så att gödseln kan bibehållas torr. Samtliga gödselvårdsanläggningar skall vara utformade så att risk för förorening av yt- och grundvatten inte föreligger.
5. Tillfälligt upplag av stallgödsel i fält, så kallad stuka, är förbjudet.
7. Under tiden 1 augusti – 30 november får spridning av stallgödsel endast ske inför sådd av höstoljeväxter alternativt till etablerad vall. Tillsynsmyndigheten kan i det enskilda fallet medge undantag.
8. Stallgödsel skall noggrant nedbrukas senast under spridningsdagen såvida inte spridningen sker i växande gröda.
9. Spridning av stallgödsel får inte ske närmare vattendrag än 10 meter. Om exakt spridningsteknik används kan skyddsavståndet minskas till 6 meter.
11. Bevuxna skydds-zoner, minst 6 meter breda, skall anläggas på åkermark utmed vattendrag och öppna och vattenförande diken som är utmärkta på den topografiska kartan. Skyddszonerna skall vara ständigt gräsbevuxna och får brytas för ny insådd högst en gång vart femte år.

Samråd

Samråd om verksamhetens inverkan på omgivningen har skett enligt 6 kap. miljöbalken. Verksamheten medför betydande miljöpåverkan enligt 3 § i förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.

Ärendets handläggning

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning kom in till Miljöprövningsdelegationen den 3 juli 2015. Efter kompletteringar har ansökan kungjorts i ortstidningarna Västgöta-Bladet, Skaraborgsbygden och Skaraborgs Allehanda SLA samt remitterats till Länsstyrelsen, Miljö- och byggnadsnämnden i Tidaholms

kommun, Trafikverket och Räddningstjänsten Falköping-Tidaholm. Yttranden har kommit in från Länsstyrelsen, Miljö- och byggnadsnämnden och Trafikverket. Sökanden har fått tillfälle att bemöta yttrandena.

Klassificering av verksamheten

Verksamheten klassificeras enligt 2 kap. 1 § Miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251) med verksamhetskod 1.10 (B), det vill säga anläggning för djurhållning med mer än 40 000 platser för fjäderfä.

Verksamheten omfattas även av Industriutsläppsförordningen (SFS 2013:250) och kategoriseras enligt punkt 6.6 a Industriutsläppsdirektivet (2010/75/EU), det vill säga intensiv uppfödning av fjäderfä med mer än 40 000 platser för fjäderfä.

Ansökan med yrkanden, åtaganden och förslag till villkor

Sökanden ansöker om tillstånd till befintlig och utökad djurhållning för slaktkycklingproduktion. Sökanden planerar utbyggnad av djurhållningen genom att bygga ytterligare en stallbyggnad. Därutöver kommer en så kallad spolvattenbrunn att anläggas i anslutning till stallarna. Utbyggnad av biobränsleanläggningen kommer att göras till högst 499 kW.

Yrkanden

Sökanden yrkar på tillstånd för djurhållning omfattande 255 000 slaktkycklingar per omgång.

Sökanden yrkar även på tillstånd att få sprida stallgödsel inför all höstsådd med en begränsning till den mängd kväve som respektive höstgröda kan ta upp under hösten.

Åtaganden

- Ventilationen från djurstallarna utformas så att risken för lukt- och bullerstörningar vid närliggande bostadsfastigheter minimeras
- Bullret från djurstallarna kommer att uppgå till högst 40 dB(A) vid närmast liggande bostadshus vid annan fastighet
- Den mycket torra stallgödseln mellanlagras i en lagerhall med tillräcklig lagringskapacitet för den gödsel som ska användas i den egna växtodlingen
- Intill aktuella vattendrag kommer 6 m. breda skyddszoner att anläggas under 5 år. Åtagandet motsvarar samtliga åtgärder som framgår av villkor 11 i befintligt tillstånd från den 16 mars 2005.

Sökandens beskrivning av verksamheten

Befintlig verksamhet

Sökanden bedriver slaktfågelproduktion i ett befintligt stall på fastigheten Skråmmen 1:1 i Tidaholms kommun som får uppgå till högst 90 000 slaktkycklingar per uppfödningssomgång, på en produktionsyta av 4 000 m². Verksamheten bedrivs enligt gällande tillstånd från den 16 mars 2005.

Planerad verksamhet

Nuvarande verksamhet sysselsätter sökanden, dennes son samt en anställd. Inom företaget finns en mångårig och omfattande kunskap om slaktkycklingproduktion. Det är nu viktigt att företaget kan fortsätta att utvecklas på ett lämpligt sätt till en långsiktigt bärkraftig enhet. Därför är det viktigt att en utbyggnad av slaktkycklingproduktionen kan ske när mottagande företag kommer att öka sin mottagning av slaktkycklingar.

Det blir vanligare att uppfödningmodellerna anpassas till aktuell efterfrågan. Därför planeras en utökning av verksamheten till högst 255 000 slaktkycklingsplatser, enligt en uppfödningmodell med en första delutslakt vid 1,5 kg slaktvikt. Antalet platser kan komma att variera upp till denna gräns beroende på vilken uppfödningmodell och därmed vilken slaktvikt kycklingarna föds upp till. Vid 1,7 kg slaktvikt begränsas istället antalet platser till 225 000.

Produktionsytan ska ökas med ytterligare 6 000 m², från nuvarande 4 000 m² till 10 000 m², genom att ytterligare ett stall ska byggas. En ny så kallad spolvattenbrunn kommer att anläggas i anslutning till stallarna. Den nuvarande biobränsleanläggningen (160 kW) ska byggas ut till högst 499 kW.

Lokalisering

Fastigheten omfattas inte av några gällande detaljplaner. Närmaste detaljplanelagt område är Korsberga (ca 6 km norrut). Närmaste tätort är Tidaholm (ca 10 km västerut).

Fastigheten berörs inte några bestämmelser i gällande översiktsplan. De brukade fastigheterna omfattas inte av några bestämmelser om biotopskydd. Det finns inga kända fornlämningar eller stenmurar inom den egna fastigheten Skråmmen 1:1. På den arrenderade gården (Lämmagården 1:2) finns en stenmur. Närmaste Natura 2000-område ligger på ca 7 km avstånd; mellan Tidaholm och Fröjered.

Inom en radie av 500 meter från mitten av stallområdet finns inga närboende. Inom en radie av 1 000 meter finns åtta olika fastighetsägare.

Miljökonsekvensbeskrivning

Lokalisering

Huvudalternativet innebär en placering av det planerade fristående stallet omedelbart öster om det befintliga slaktkycklingsstallet.

Fördelar med huvudalternativet är:

- Nära till befintliga anläggningar. Detta underlättar anslutning av värme från bibränsleanläggning, el och dricksvatten och förkortar internt transportererna av foderspannmål
- Närhet till brukarbostäder. Detta är viktigt för att underlätta skötsel och tillsyn, bl.a. vid larm
- Helt ny byggnad
- Bra markförhållanden med litet behov av utjämnande materialutfyllnad
- Ingen närmare placering i förhållande till befintliga grannbostadshus.

Nackdelar med huvudalternativet är:

- Större behov av mark för nya vägdragningar
- Dyrare anläggningskostnader.

Den alternativa placeringen innebär i stället utbyggnad genom förlängning av det befintliga stallen i såväl nordlig som sydlig riktning.

Fördelar med den alternativa placeringen är:

- Bra markförhållanden
- Direkt anslutning till befintliga anläggningar. Detta underlättar anslutning av värme från bibränsleanläggning, el och dricksvatten och förkortar internt transportererna av foderspannmål
- Lägre anläggningskostnader
- Mindre behov av mark för nya vägdragningar.

Nackdelar med den alternativa placeringen är:

- Mycket lång byggnad (ca 280 m.) som blir ett dominerande inslag i landskapsbilden
- Byggnaden kommer att bestå av en äldre (ca 15 år gammal) del med rimligen kortare avskrivningstid än de nya tillbyggda delarna.

Utsläpp till luft

Varje avdelning i kycklingstallarna har separata och automatstyrda fläktsystem med kraftiga och steglöst variabla fläktar med tillräcklig kapacitet. Stallet har en klimatanläggning som styr luftfuktighet och temperatur. Ventilationsutsläppen från stallarna sker genom frånluftsdon i takventilationstrummor, som mynnar ca 1 meter över taket. Luft-/gasutsläppen från det separata lagret för gödsel begränsas tack vare taktäckt gödsellager (gödselhus).

Erfarenheter från nuvarande anläggning visar att lukten inte medför något större obehag. Stallgödseln från slaktkycklingstallarna kommer att vara torr (torrsbstanshalt ca 70 %) och mycket stabil och därmed lätt att hantera och transportera direkt vid utlastningen med växelflak. Den torra slaktfågelgödseln kommer att lukta mindre och avge mindre ammoniak än annan gödsel. Effektiv spridningsteknik och effektiva nedmyllningsmetoder kommer att användas.

Kväveförluster orsakade av ammoniakavgång från stallarna beräknas öka från nuvarande 3 400 kg per år till 8 600 kg per år. Stallarna beräknas stå för ca 45 % av den totala ammoniakavgången medan den tillkommande avgången från gödsellager och i samband med spridning står för resterande 55 %.

Den automatiska och styrda utfordringen och ventilationen ger ett bra foderutnyttjande och ett bra stallklimat med torra ströbäddar. Detta bidrar till att minska ammoniakförlusterna i djurstallet. En egen recipientkontroll beträffande ammoniakhalter i slaktkycklingstallarna kommer att införas genom regelbundna luftmätningar med egen eller inhyrd utrustning. All stallgödsel kommer att mellanlagras under tak i en befintlig lagerhall, vilket förbättrar gödselkvaliteten och minskar ammoniakavgången.

Utsläpp till vatten

Avvattningen av aktuella växtodlingsarealer sker till Lillån väster om Kisebo. Lillån mynnar ut i Tidån ca 8 km norr om Kisebo.

Omedelbart efter tömning av respektive avdelning i slaktkycklingsstallet, sker utgödsling, rengöring och desinfektion. Rengöringen inleds med en torrsopning med grovt redskap. Därefter sker högtrycksspolning och tvättning med godkänt och rekommenderat medel, torkning och desinfektion. Avloppsvattnet från högtrycksspolning och tvättning (ca 300 m³ per år) samlas upp i golvbrunnar till ett separat avlopp från respektive avdelning och lagras sedan i särskild spolvattenbrunn (30 m³) som vid behov töms över till två befintliga gödselbrunnar (totalt 500 m³). Inget spillvatten uppstår på grund av takförsett lager för kycklinggödsel och djupströgödsel med mycket hög torrsustanshalt.

Det sanitära avloppsvattnet från personalutrymmen i slaktkycklingsstallarna samlas upp i slutna septiktank för senare tömning genom kommunens försorg.

Djurstallarnas stora takytor (ca 15 000 m²) ger stora dagvattenmängder, som totalt per år vid 600 mm nederbörd beräknas till ca 9 000 m³. Dagvattnet kommer att ledas via uppsamlingsbrunnar och stamledning till en mindre bäck och vidare till Lillån. De nya lastningsplattorna kommer att förses med avlopp som kopplas till spol-/spillvattenlager vid aktuella tillfällen.

Lagring av stallgödsel

Enligt normtal (Jordbruksverket) uppgår produktionen av djupströgödsel från slaktkyckling till 0,014 m³ per kyckling och år, dvs totalt 3 150 m³. Lagringsbehovet (10 månaders lagring minskat med lagring i stall) uppgår till ca 2 200 m³. Behovet av lagringsutrymmen kommer att täckas dels genom lagring i befintlig lagerhall och dels genom lagring hos mottagare av stallgödsel.

I slaktkycklingsstallet lagras stallgödseln som en ströbädd under hela uppfödningstiden. I ströbädden ingår strömedel (kutterspån) som tillförs under den inledande perioden. Fågelgödseln får en torr och stabil konsistens som gör den lätt att hantera.

Utlastningen av gödseln från slaktkycklingsstallet sker sektionsvis efter varje uppfödningssomgång, ca åtta gånger per år. Den totala årliga mängden fågelgödsel beräknas till ca 1 500 ton, vilket motsvarar ca 3 000 m³. Vid utgödslingen transporteras gödseln direkt med växelflak till det egna stallgödsellagret eller till andra gödselmottagare, alternativt sprids direkt på egen eller kontrakterad åkermark, främst under vår och sommar. Stallgödseln mellanlagras under tak i en befintlig lagerhall. Ca 2/3 av stallgödselmängden kommer att lagras hos mottagare av stallgödsel.

Rengöring i kycklingstallet sker efter varje uppfödningsomgång, efter det att stallarna har gödslats ut. Tack vare stallgödselets torra konsistens är det lätt att genom kraftig torrsopning avlägsna en mycket stor del av gödselresterna inför efterföljande högtryckstvätt. De nya utlastningsplattorna i anslutning till stallet kommer att förses med avlopp som kopplas till spol-/spillvattenlager vid aktuella tillfällen.

Spridning av stallgödsel

Behovet av spridningsarealer för stallgödsel styrs av fosforinnehållet i stallgödselet. Enligt Jordbruksverkets schablonvärden för konventionellt foder uppgår tabellvärdet vid åtta omgångar per år till 0,065 kg fosfor per kycklingplats och år. Detta motsvarar vid 225 000 platser totalt ca 14,5 ton fosfor, vilket kräver 665 ha spridningsarealer. Enligt en aktuell stallgödselbalansberäkning från ett annat slaktkycklingsföretag med i stort sett samma fodersammansättning skulle arealbehovet uppgå till 553 ha (hektar).

I dagsläget finns ca 210 ha spridningsareal, fördelade på 195 ha egen areal respektive 15 ha arrenderad areal. Det utökade behovet av spridningsarealer kommer att täckas av stallgödselet avtal som är lätta teckna tack vare den stora efterfrågan på stallgödsel. Detta stallgödselet avtal kommer att tecknas när aktuellt leveranskontrakt (med Kronfågel AB) blir klart.

All stallgödsel kommer att spridas på tider och arealer som är optimala ur växtodlingssynpunkt. Gödselspridarna och nedbrukningsredskapen kommer att ha hög kapacitet och medge jämn spridning av relativt små stallgödsemängder per hektar. Spridning kommer att ske i växande gröda eller på öppen odlad mark med snabb nedbrukning. Spridning av stallgödsel sker i enlighet med de bestämmelser som gäller. Spridning av stallgödsel sker enligt en årlig gödslingsplan som grundar sig på markkartans uppgifter och aktuella gödselanalyser.

Buller

De viktigaste bullerkällorna i produktionen och vid in- och uttransporter är

- Ventilationsfläktar (tak- och ”sommарfläktar”)
- Leveranser av spannmål och foderkoncentrat (ökar med 75 st per år)
- Utlastning av slaktfärdiga djur (ökar med 95 st per år)
- Spannmålsanläggningen (oförändrat, säsongvis)
- Externa intransporter av djur, handelsgödsel, eldningsolja och dieselolja för lantbruksdriften (antalet djurtransporter fördubblas; i övrigt oförändrat)
- Internt transporter av spannmål och gödsel mm.

Bullret från takfläktarna är försumbart enligt erfarenheter från liknande anläggningar. Enligt uppgift från fläktleverantör understiger bullernivåerna för sommarfläktarna 35 dB(A) på 130 meters avstånd. Sommarfläktarna torde normalt komma att användas under varma somrardagar och högst 40 dagar per år. Transportörer av bl.a. foder kan redovisa bullernivåer för aktuella transportfordon.

För de olika bullerkällorna gäller följande bullerbegränsande åtgärder:

- *Fläktljud.* Fläktarna är inköpta av kända leverantörer med fastställda krav på högsta bullernivåer. Fläktbullret begränsas så att det ligger inom ramen för gällande ekvivalenta riktvärden, nämligen:

50 dB(A) – vardagar dagtid kl 07-18

45 dB(A) – kvällstid kl 18-22

45 dB(A) – sön- och helgdagar kl 07-18 samt nattetid kl 22-07

- *Foderleveranser.* Avlastning av foder kommer att ske på långt avstånd från närmast belägna grannbostäder, som därför inte kommer att störas av det ljud som uppstår
- *Slaktdjur.* Vid utlastningen av slaktmogna kycklingar uppkommer ett begränsat buller från lastmaskin och/eller truck
- *Externa in- och uttransporter.* Krav kommer att ställas på aktuella transportörer beträffande leveranstider under dygnet (i första hand dagtid under vardagar) och lågbullrande bilar som klarar aktuella bullernormer i likhet med vad som gäller redan idag
- *Interntransporter.* Traktorer och övriga gårdsmaskiner är utrustade med ljuddämpare enligt lag vid nyleverans.

Transporter

Det interna transportarbetet av egen spannmål och oljevaxter samt slaktfågelgödsel blir i stort sett oförändrat och kommer att omfatta ca 1 800 ton per år (ca 150 transporter per år).

Det externa transportarbetet (djurtransporter, inköp spannmål och foderkoncentrat, avyttring av slaktfågelgödsel mm) beräknas öka från 3 600 ton per år till 10 000 ton per år. 10 000 ton motsvarar ca 400 transporter per år. Krav kommer att ställas på leverantörer av foder och andra insatsråvaror om lämpliga lämnings-/hämtningstider och lågbullrande lastbilar. Exempelvis kommer inga inkommande fodertransporter att få förekomma nattetid (kl. 22.00-06.00).

Endast en närboende kommer att påverkas av det utökade transportarbetet. Inkommande transporter kommer att öka, men ökningen kommer företrädesvis att ske dagtid.

Energi

Stallets energibehov i nuvarande verksamhet beräknas till 100 000 kWh el, 5 m³ eldningsolja och 350 ton fastbränsle. Efter utbyggnad med ytterligare ett stall beräknas motsvarande värden uppgå till 250 000 kWh el, 10 m³ eldningsolja och 850 ton fastbränsle. Med värmeåtervinning efter utbyggnad skulle behovet av eldningsolja i stället kunna hamna på 8 m³ och behovet av fastbränsle begränsas till 650 ton.

Utöver ovanstående åtgår på årsbasis också övrig gårdsel (50 000 kWh) och fastbränsle för värme till spannmålstork (200 ton). Dieselbränsle till lantbruksmaskiner uppgår till 25 m³ per år.

Uppfödningstekniken innebär att golvvärme (i det nya slaktkycklingsstallet) och temporär radiatorvärme används under den första känsliga perioden då slaktkycklingarna kräver en torr och varm ströbädd och en förhöjd inomhustemperatur. Behovet av tillskottsvärme är då stort även om stallet är byggt med väl värmeisolerade väggar och en tjock tilläggsisolering i innertaket.

De energibesparande åtgärderna inriktas därutöver på:

- effektiv klimatstyrning som minimerar frånluftsventilationen

- ledbelysning som kräver mindre elenergi
- kortare stilleståndsperioder mellan uppfödningssomgångarna, vilket minskar uppvärmningsbehovet per kg producerad kyckling.

Inledningsvis har avsikten också varit att investera i teknik för värmeåtervinning ur stallarnas frånluft. Osäkerhet om exempelvis funktion i kallt klimat, energieffektivitet och begränsade möjligheter att få investeringsstöd medför dock att inga beslut om investeringar i utrustningar för värmeåtervinning kommer att tas, i väntan på ytterligare erfarenheter.

Diesel, eldningsolja, kemikalier och avfall

Dieselbränsle förvaras i två tankar med volymerna 5 och 1,5 m³. Tankarna som är besiktade enligt plan (senast 2009), är uppställda på hårdgjorda ytor och försedda med tak, överfyllnadsskydd och påkörningsskydd. Eldningsolja förvaras inomhus i en tank med volymen 7 m³. Tanken som är besiktad enligt plan (senast 2009), är uppställd på hårdgjord yta och försedd med tak och överfyllnadsskydd.

Kemiska bekämpningsmedel förvaras i särskilt utrymme och tas hem i takt med behoven. Det låsbara kemikalierummet är 6 m², isolerat, frostskyddat (frostvakt) och har inget avlopp. Det aktuella kemikalieförrådet innehåller i regel små mängder bekämpningsmedel, större delen av året. Tankning och rengöring av spruta sker på särskild tät påfyllningsplatta med avlopp till godkänd spolvattenbrunn.

Spillolja, batterier och annat farligt avfall förvaras i särskilda utrymmen i avvaktan på borttransport genom kommunal försorg. Spillolja kommer inte användas för smörjändamål. Annat avfall som inte kan nyttiggöras eller återvinnas i den egna verksamheten kommer att transporteras bort regelbundet genom kommunal försorg eller genom särskilda insamlingar genom respektive materialleverantör.

Dödligheten för slaktkyckling uppgår till ca 2,5 %. Dödligheten är som regel störst under den inledande uppfödningstiden. Den totala mängden döda kycklingar uppgår till ca 6 ton per år. Döda djur kommer att brännas i egen biobränsleanläggning enligt beviljat tillstånd från Statens Jordbruksverk.

Yttranden

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen tillstyrker ansökan om tillstånd och föreslår villkor mm för verksamheten i enlighet med vad som anförs nedan.

Länsstyrelsen avstyrker samtidigt yrkandet om att få sprida stallgödsel inför all höstsådd med en begränsning till den mängd kväve som respektive höstgröda kan ta upp under hösten.

Förslag till villkor

Länsstyrelsen anser att följande villkor bör meddelas för verksamheten.

Allmänt

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad sökanden har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.
2. Hantering av foder och gödsel ska ske på ett sådant sätt att läckage och spill till omgivningen förebyggs och begränsas. Eventuellt läckage och spill ska omedelbart tas omhand.
3. Uppkommer olägenheter av betydelse från flugor eller lukt från verksamheten ska åtgärder omedelbart vidtas så att olägenheterna upphör.

Stallar

4. Utsläpp av ammoniak via ventilationsluften från slaktkycklinganläggningen, får inte överstiga 40 gram per djurplats och kalenderår.

Mätningar av hur mycket ammoniak som avgår från anläggningen ska ske regelbundet och minst tre gånger om året. Det totala årsutsläppet av ammoniak ska beräknas utifrån uppmätta koncentrationer och fastställd luftomsättning i stallet om inte annan beräkningsmetod medges av tillsynsmyndigheten. En sammanställning av det totala årliga ammoniakutsläppet från anläggningen ska redovisas till tillsynsmyndigheten i den årliga miljörapporten.

5. Ventilationen från stallet ska utformas så att risken för lukt- och bullerstörningar vid närliggande bostadsfastigheter minimeras.

Lagring av stallgödsel och tvättvatten

6. Samtliga gödselvårdsanläggningar inklusive behållare för tvättvatten och förorenat dagvatten ska vara utformade så att det inte finns risk för förorening av yt- och grundvatten.
7. Lagringskapaciteten ska minst motsvara en gödselsproduktion för 10 månader. Undantag kan medges av tillsynsmyndigheten. Ansökan om undantag ska göras senast den 1 november, året före det år som undantag behövs.
8. Tvättvatten som uppkommer vid rengöring av stallar samt förorenat dagvatten från utlastningsytor och andra hårdgjorda ytor i anslutning till anläggningen ska samlas upp i behållare och det ska finnas möjlighet att lagra vattnet i minst 10 månader. Spridning ska ske i fält.
9. Lagringsutrymme för fastgödsel från slaktkyckling ska vara försett med tak och väggar, så att gödseln skyddas mot nederbörd. Vid lagring hos mottagare av fastgödsel, får gödseln alternativt lagras under annan tät täckning.
10. Lagring av stallgödsel i fält, så kallad stuka, får inte ske. Vid omlastning av stallgödsel får den dock tillfälligt lagras i högst 5 dagar på det fält där gödseln ska spridas dock på ett avstånd av minst 150 m från bostadshus, vattentäkt och vattendrag.

Spridning av stallgödsel och tvättvatten

11. På spridningsareal som ligger i högsta fosforklass enligt gällande markkarteringskarta, ska stallgödselgivorna begränsas till rekommenderad fosforgiva för aktuell gröda.
12. Under tiden 1 augusti – 31 oktober får spridning endast ske inför sådd av höstoljeväxter alternativt till etablerad vall.

13. Spridning ska ske i sammanhängande perioder. Hänsyn ska tas till rådande och förväntade väderleksförhållanden så att minsta möjliga näringsförlust och olägenhet för närboende uppstår. Spridning under lördagar, söndagar, helgdagar eller helgdagsaftnar ska så långt möjligt undvikas.
14. Efter spridning ska nedbrukning ske noggrant och snarast; dock senast inom 12 timmar, såvida inte spridning sker i växande gröda.
15. Spridning får inte ske närmare vattendrag eller vattenförande dike än 10 meter. Om exakt spridningsteknik (exempelvis bandspridning eller direktmyllning) används kan skyddsavståndet minskas till 6 meter.
16. Spridning av stallgödsel får inte ske närmare enstaka bostadshus än 75 meter utan innehavarens medgivande. Spridning av stallgödsel får inte ske närmare vattentäkt än 50 meter. Särskild försiktighet ska iakttas där markytan lutar mot en vattentäkt liksom i de fall där åkermarken regelmässigt översvämmas vid snösmältning eller riklig nederbörd.
17. Produktionen ska vara anpassad till den tillgängliga spridningsarealen. Alternativt ska nya arealer eller annan motsvarande avsättning säkerställas via skriftliga avtal om inte egna eller arrenderade arealer är tillräckliga.

Kemiska produkter och avfall

18. Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras så att spill och läckage inte kan nå dag- eller spillvattenledningar och så att förorening av mark, ytvatten eller grundvatten inte kan ske. Förvaringen ska ske på yta som är ogenomsläpplig för de aktuella ämnena, försedd med invallning eller annan konstruktion till skydd mot utsläpp samt i övrigt utformad så att nederbörd inte samlas. Uppsamlingsvolymen inom respektive yta ska minst motsvara den största behållarens volym plus 10 % av övriga behållares volym.
19. Döda djur ska förvaras på ett betryggande sätt från smittspridnings- och luktsynpunkt innan förbränning.

Kontroll av verksamheten

20. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Programmet ska, förutom att ge svar på hur kontroll ska ske av tillståndets villkor, även omfatta bland annat påverkan på vattenrecipienten samt ange hur verksamheten kontrolleras med avseende på mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod. Förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter det att detta tillstånd har tagits i anspråk.
21. Fullständig markkartering ska göras minst en gång vart tionde år med avseende på fosfor, kalium och pH.
22. Vart tredje år ska en växtnäringsbalans med avseende på fosfor och kväve upprättas för verksamheten med start verksamhetsåret 2017. Växtnäringsbalansen ska skickas till tillsynsmyndigheten i samband med den årliga miljörapporten.
23. Stallgödselels torrsbstanshalt (ts-halt) och innehåll av växtnäring (totalkväve, ammoniumkväve och fosfor) ska bestämmas genom analys minst en gång per år. Resultaten ska lämnas till tillsynsmyndigheten i samband med den årliga miljörapporten.
24. Spridning av stallgödsel ska ske enligt en årligen upprättad gödslingsplan grundad på aktuell markkartering, grödornas behov och aktuell gödselanalys alternativt en

balansberäkning. Gödslingsplanen ska lämnas in tillsammans med den årliga miljörapporten till tillsynsmyndigheten.

25. Tillståndsinnehavaren ska informera de parter där avtal om lagring, spridning eller annan avyttring av stallgödsel ingåtts, om följande:
- a. de villkor som gäller för lagring av stallgödsel enligt detta tillstånd
 - b. att Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring, är tillämpliga
 - c. aktuella analysresultat för stallgödseln.

Övrigt

26. Förändringar i gödselhanteringen ska i god tid anmälas till tillsynsmyndigheten.
27. Om djurhållningen ska upphöra på fastigheten ska detta i god tid anmälas till tillsynsmyndigheten. Om det finns behov får tillsynsmyndigheten efter anmälan föreskriva att en avvecklingsplan ges in.

Länsstyrelsens bedömning

Miljökonsekvensbeskrivningen

Länsstyrelsen anser att Miljökonsekvensbeskrivningen kan godkännas.

Tillåtlighet

Planförhållanden och val av plats

Fastigheten Skråmmen 1:1 är belägen i en jordbruksbygd. På fastigheten bedriver sökanden slaktkycklingproduktion vid gårdscentrum Kisebo, som nu också är plats för den planerade utökningen. Nuvarande produktion på Kisebo är tillståndspliktig och bedrivs med tillstånd från 2005 som avser djurhållning där antalet slaktfåglar inte får överstiga 32 900 kalkoner alternativt inte överstiga 90 000 slaktkycklingar per omgång.

Kisebo ligger mellan Tidaholm och Hjo, vilket betyder 10 km nordöst om Tidaholm. Enligt ansökan med miljökonsekvensbeskrivning (MKB) och däri bifogade kartunderlag framstår det som att det inte finns närboende inom 500 meters radie från gårdscentrum. Länsstyrelsens eget kartunderlag visar dock att det även finns två markerade bostäder väster om gården inom 400-500 meters avstånd. Dock framgår det samtidigt att det i det fallet är samma fastighetsägare som till ytterligare en av de fastigheter som ligger inom 1000 meters radie i nordvästlig riktning från gården. Av handlingarna framgår att fastighetsägarna till samtliga övriga fastigheter inom 1 000 meters radie har informerats genom informationsblad i postlådorna och inga negativa synpunkter ska ha framkommit. Länsstyrelsen finner därför att ägarna till de bebyggda fastigheterna inom 500 meters radie har blivit informerade om planerna.

För en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det enligt 2 kap 6§ miljöbalken väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljö. Vidare framgår att tillstånd inte får ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelser.

Verksamhetsområdet omfattas inte av detaljplan. Gårdscentrum Kisebo ligger 4,2 km sydöst om närmaste detaljplanelagda område, Blikstorp. Nuvarande spridningsareal för stallgödsel omfattas inte heller av detaljplan. Den planerade verksamheten är förenlig med kommunens översiktsplan. Närmaste Natura 2000-område, Eldslyckan-Kobonäs, följer Tidans vattendrag mellan Tidaholm och Fröjered och avser art- och habitatsdirektivet. Avståndet från gårdscentrum till Natura 2000-områdets närmaste del är 6,1 km.

Den planerade verksamheten innebär inte någon risk för att skada något riksintresse för kulturvård, naturvård eller annat ändamål. Verksamheten får även anses vara förenlig med god hushållning av mark och vatten. Med hänsyn till kraven på en lämplig lokalisering finns det därför inga hinder för tillstånd till verksamheten.

Vattenförekomst och miljö kvalitetsnorm

Sökanden har redovisat förekommande vattendrag i anslutning till verksamheten och redovisat aktuell miljö kvalitetsnorm (MKN). Lillån som rinner förbi 250 meter väster om gårdscentrum, ansluter till Tidån ca 10 km norrut. Vattenförekomsten *Lillån vid Korsberga* har en fastställd *måttlig* ekologisk status från 2009. Kvalitetskravet god ekologisk status skulle nås till 2021. På grund av övergödningssproblematiken kan dock inte denna status förväntas nås till 2021 och vattenförekomsten har istället fått tidsfrist till 2027. En stor del av de planerade åtgärderna mot övergödning behöver ändå genomföras till före 2021. I föreliggande MKB redovisas åtgärder som ska vidtas i verksamheten för att inte påverka MKN negativt. Där framgår bland annat följande åtgärder:

- direkt transport av fastgödsel på växelflak till det egna stallgödsellagret eller till externa gödselmottagare. Alternativt sprids gödseln direkt på egen eller kontrakterad åkermark; främst under vår och sommar.
- samla upp rengörings- och spolvatten från både djurstallar och s.k. utlastningsplattor till uppsamlingsbrunnar, i samband med utslaktning och utgödsling.
- sprida fastgödsel och tvättvatten i växande gröda eller på öppen odlad mark, med påföljande snabb nedbrukning av gödseln.
- sprida gödsel enligt en årlig gödslingsplan.
- anlägga och upprätthålla skyddszoner om minst sex meters bredd längs med vattendrag.

Länsstyrelsen konstaterar att lagring av denna typ av fastgödsel i en lagringshall med tak medger att gödseln kan hållas torr, vilket är en förutsättning för att begränsa växtnäring förluster och luktolägenheter. Med anläggning av hårdgjorda ytor samt dränering och rutiner för renhållning av dessa ytor motverkas förluster av växtnäring till omgivningen. Genom att sprida fastgödsel som åtföljs av nedbrukning en kort tid efter, förbättras kontakten mellan gödsel och jord. Kontakten mellan gödsel och jord minskar riskerna för växtnäringläckage, såväl till luft som till mark och vatten. Gödslingsplanen är ett verktyg som medför att gödslingen planeras och ställs i förhållande till markens och grödans behov. En skyddszon är en ständigt gräsbevuxen markremsa i nära anslutning till och längs

med exempelvis öppna vattendrag. Genom ständig förekomst av gröda närmst vattendraget kan läckage av näring begränsas.

Länsstyrelsen bedömer att med de åtaganden som sökanden beskrivit och med de villkor som föreslås, kommer de begränsade utsläppen till vattenrecipient inte att inverka negativt på möjligheterna att nå MKN för berörda vattenförekomster.

Sammanfattningsvis bedömer Länsstyrelsen att den i ansökan föreslagna lokaliseringen kan godtas så inga påtagliga störningar bedöms uppkomma om de skyddsåtgärder som föreskrivs följs.

Motivering av tillståndets omfattning m.m.

Industriutsläppsförordningen

Länsstyrelsen bedömer att den motivering bolaget gett till varför en statusrapport inte behöver upprättas är tillräcklig.

Länsstyrelsen bedömer att bolaget i stort uppfyller kraven i det vägledande referensdokumentet *IPPC, Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs (July 2003)*.

Motivering av villkor

För de villkor som bedöms utgör vedertagen praxis eller rymmas inom bolagets åtaganden ges ingen speciell motivering.

Villkor 4 – stallar

Ett av de svenska miljö kvalitetsmålen är "Ingen övergödning". Övergödning orsakas bland annat av ammoniakavgång, där jordbrukets djurhållning svarar för huvuddelen av de svenska utsläppen. Den aktuella verksamhetens storlek gör att det är angeläget att begränsa utsläppen från anläggningen. Genom att använda bästa möjliga teknik kan ammoniakavgången minskas. Ammoniakutsläppen via ventilationsluften är i hög grad beroende av temperatur, utgödslingsintervall och ventilationsstyrning.

Villkor 6 – lagring av stallgödsel och tvättvatten

För höga halter av växtnäringsämnen i mark och vatten leder till övergödning av miljön.

Villkor 7 – lagring av stallgödsel

Enligt ansökan kommer lagringskapaciteten på gården Kisebo inte att räcka för lagring av den stallgödsel som motsvarar minst 10 månaders stallgödselproduktion. Utbyggnad av befintlig lagringskapacitet är inte planerad. En betydande del, två tredjedelar, av den årligen producerade stallgödselmängden har uppgivits att behöva lagras och spridas utanför gården. Kravet på minsta lagringskapacitet framgår av förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket, vilket för närvarande innebär utrymmen som minst motsvarar en gödselproduktion under 10 månader.

Sökanden ansvarar för att tillräcklig lagringskapacitet finns tillgänglig. Behovet som överstiger gårdens egen lagringskapacitet, kommer enligt ansökan istället att täckas av lagringsutrymmen som finns tillgängliga hos mottagare av gödsel från

verksamheten. Om det inte sker måste djurhållningens omfattning anpassas till tillgänglig lagringskapacitet. Sökanden ska säkerställa för tillsynsmyndigheten att det finns tillräcklig lagringskapacitet tillgänglig för att kunna få undantag från kravet på full lagringskapacitet på gården.

För att få möjlighet att få undantag från regeln om minsta lagringskapacitet och därmed inte behöva bygga för hela detta lagringsbehov, måste sökanden kunna styrka i förväg att ingångna avtal om lagringskapacitet finns tillgängliga. Länsstyrelsen anser att det är skäligt att en ansökan om nytt undantag med bifogade kopior av gällande skriftliga avtal ska göras senast två månader innan det årsskifte, då nya avtal måste vara ingångna.

Villkor 8-10 – lagring av stallgödsel och tvättvatten

Lagringsutrymme med tak och väggar förhindrar uppfuktning av den torra gödseln och minskar luftfuktigheter i gödsellagret. Genom att hålla fastgödsel från fjäderfä torr även under lagringsperioden, kan växtnäringssläckage i form av ammoniakavgång samt lukt begränsas.

Lagring i stuka medför ökad risk för utlakning av växtnäring till marken och ammoniakavgång till luften. Lokalt under stukan kan höga koncentrationer av växtnäring ansamlas, vilket kan leda till utlakning via dräneringsvatten.

Villkor 11-16 – spridning av stallgödsel och tvättvatten

Ett redan högt fosforinnehåll i marken medför en ökad risk för näringsläckage vid tillförsel av ytterligare fosfor genom stallgödselspridning. Jordbruksverket anger bland annat i sina rekommendationer att ingen fosfortillförsel ska ske i fosforklass V, med undantag för begränsad tillförsel vid odling av några enstaka grödor såsom fodermajs och potatis.

Bolagets spridningsareal ligger inom de så kallade känsliga områdena med avseende på nitrat i vatten. Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2004:62) medger att spridning i dessa områden får ske i växande gröda eller generellt inför höstsådd. Länsstyrelsen konstaterar samtidigt att gödsel från fjäderfä har ett högt kväveinnehåll som i stor utsträckning är snabbt växttillgängligt. Samtidigt har höstsådd spannmålsgröda mindre kapacitet att ta upp den växtnäringen på hösten, än vad höstsådda oljevaxter uppvisar.

Enligt ansökan utgör den egna arealen drygt 200 hektar (ha), inkl. arrenden. Den arealen kommer inte att utökas direkt trots utökad verksamhet. Istället kommer det utökade behovet av spridningsareal att täckas genom spridningsavtal. Enligt växtodlingsplanen för den egna arealen sker spridning av stallgödsel i stort sett uteslutande på våren, vilket också är fördelaktigt då växtnäringen i gödseln tillförs när grödans behov är högt och risken för läckage är mindre. Med minskat läckage minskar också risken för negativ miljöpåverkan. I verksamhetens befintliga tillstånd finns ett villkor som lyder:

Under tiden 1 augusti-30 november får spridning av stallgödsel endast ske inför sådd av höstoljevaxter alternativt till etablerad vall. Tillsynsmyndigheten kan i det enskilda fallet medge undantag.

Länsstyrelsen motiverade villkorsförslaget, som senare fastställdes i tillståndet, med att det då var angeläget att minska kväveutsläppen till Lillån, då provtagningar

visat på höga eller mycket höga halter i ån. Erfarenheter från forskning och praktik hade också visat att gödsling innan höstsådd medför betydande risker för kväveutlakning. Höstspredning skulle därför begränsas för att minska läckaget av kväve. Dock ansågs gödsling av vall eller inför sådd av höstoljeväxter kunna accepteras, vilket är en följd av att dessa grödor har betydligt bättre förutsättningar att ta upp växtnäring på hösten än vad höstsådd spannmålsgröda har. Dessa samband stöds också i Jordbruksverkets skrift *Gödsel och miljö 2014*.

Länsstyrelsen anser att ovan beskrivna motiv fortfarande är skäligen, men också det faktum att Lillån uppvisar fortsatt övergödningsproblematik med fosforpåverkan. Det är därför skäligen att även fortsatt ha en liknande begränsning av stallgödselspredning på hösten. Av ansökan framgår också att den egna arealen och därmed även den mängd stallgödsel som ska spridas, inte kommer att utökas i nämnvärd omfattning. Det är därför en rimlig slutsats att fortsatt stallgödselspredning på våren är genomförbar.

Därutöver uppgår normalt den lättillgängliga kvävemängden i kycklinggödsel till ca 10 kg per ton enligt Jordbruksverkets schabloner. Därtill kommer även en mängd organiskt bundet kväve, vilket gör att kvävetillförseln blir förhållandevis hög redan vid låga givor, i ton stallgödsel räknat. Om givan i det läget ska begränsas till behovet hos en spannmålsgröda på hösten, så närmar man sig en gräns där spridningsjämnheten sannolikt blir lidande med den här typen av stallgödsel och tillgänglig teknik för gödselspredning. Risken för växtnäring förluster ökar därmed igen trots avsikten att sänka givan.

Sökandens yrkande på att få sprida stallgödseln inför all höstsådd, med begränsning av kvävegivan till vad respektive gröda kan ta upp, tillstyrks därmed inte. Länsstyrelsen anser även att tiden för möjlig höstspredning kortas ner att gälla till och med sista oktober i stället för, som i gällande tillstånd, till och med den sista november. Skälet är bland annat att få överensstämmelse med Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring. Kisebo ligger inom s.k. känsliga områden enligt nitratdirektivet och då är stallgödselspredning inte tillåten fr.o.m. november enligt föreskriften.

Nedbrukning är en effektiv metod för att minska ammoniakavgång, luktstörningar och öka växtnäring utnyttjandet efter spridning.

Med en spridningsfri zon intill vattendrag minskar risken för växtnäring läckage genom antingen direkt spill av gödsel i vattendraget eller indirekt genom ytavrinning till vattendraget. Bandspredning eller direktmyllning av tvättvatten, eller annan pumpbar gödsel, möjliggör en betydligt bättre kontroll av spridningsbilden än vad som är möjligt vid bredspridning.

Övrigt

Skydds zoner

Länsstyrelsen anser att användning av slaktskycklingsgödsel som är rik på växtnäring i växtodlingen kräver särskilda hänsyn vid spridning för att begränsa läckage till omgivningen. Av ansökan och med en komplettering till denna, framgår att sökanden åtar sig att anlägga bevuxna skydds zoner, minst sex meter breda, på åkermark utmed vattendrag och öppna och vattenförande diken som är utmärkta på den topografiska kartan. Skydds zonerna ska vara ständigt gräsbevuxna och får brytas för ny insädd högst en gång vart femte år.

Normalt sett kan Länsstyrelsen föreslå ett särskilt villkor om skyddszoner, när det är påkallat. I det här fallet har sökanden själv i sin ansökan åtagit sig åtgärden. Åtagandet är formulerat så att det överensstämmer med vad Länsstyrelsen normalt skulle föreskriva. Det föreligger därför inte något behov av att fastställa ett särskilt villkor som skulle ta upp samma sak, då sökanden åtagit sig denna åtgärd frivilligt.

Förbränningsanläggning

Av ansökan med komplettering framgår att den befintliga förbränningsanläggningen kommer att uppdateras med en ny panna med högst 499 kW effekt. Därmed klassas den planerade bibränsleanläggningen varken som tillstånds- eller anmälningspliktig. Verksamheten bedrivs dessutom inte i direkt närhet till annan bebyggelse. Länsstyrelsen föreslår därför inget särskilt villkor som reglerar exempelvis stoftutsläpp. Anläggningen ska dock vara försedd med effektiv stoftavskiljning.

Villkoren i övrigt överensstämmer med vad som är brukligt vid fjäderfåanläggningar med liknande storlek och omgivning. Villkoren är föreslagna för att begränsa verksamhetens påverkan på omgivande bebyggelse och miljö. Länsstyrelsen bedömning är att övriga villkor är befogade i detta enskilda fall.

Miljö- och byggnadsnämnden i Tidaholms kommun

Miljö- och byggnadsnämnden i Tidaholms kommun har inget att invända mot den föreslagna verksamheten.

Trafikverket

Trafikverket har inget att erinra mot sökt tillstånd.

Sökandens bemötande av yttranden

Ändringsförslag angående Länsstyrelsens yttrande

Under rubriken *Tillståndets omfattning* föreslår sökanden följande omformulering av sista meningen: "*Djurhållningen får omfatta högst 255 000 platser för slaktkycklingar*".

Motivering

Kisebo Lantbruk levererar sina slaktkycklingar till Kronfågel AB, som fortlöpande anpassar slaktkycklingproducenternas uppfödningssmodeller till aktuell efterfrågan. Tidigare har modellen med en insättning och ett utslaktningstillfälle dominerat. Under senare år har dock så kallad delad slakt införts med ett första utslaktningstillfälle vid medelvikten (målvikten?) 1,65 kg och ett andra utslaktningstillfälle för resterande kycklingar vid medelvikten (målvikten?) 2,25 kg. Foderkvoten för kycklingar vid det första utslaktningstillfallet är 1,53 och för det andra utslaktningstillfallet 1,66.

En tredje uppfödningssmodell kan bli aktuell med en första delutslakt vid medelvikten 1,50 kg och en slututslakt vid medelvikten 2,15 kg. Foderkvoterna minskar vid denna uppfödningssmodell till 1,50 respektive 1,63, dvs med ca 2 %. Samtidigt förkortas tiden för en uppfödningssomgång med en dag vilket skulle

kunna medge ca 2 % ökad produktion. De båda uppfödningmodellerna med delad slakt ger alltså samma gödselproduktion.

Den tredje uppfödningmodellen med lättare kycklingar vid slakt medför att tillståndet bör ökas till 255 000 (10 000 m²*38 kg/1,5 kg) platser.

Underlag

Uppfödningstider

1,5 kg = 29 dagar; 1,65 kg = 30 dagar; 1,7 kg = 30,5 dagar; 2,25 kg = 36,5 dagar;
2,5 kg = 39,5 dagar.

Gödselproduktion och fosforutsöndring

Den tidigare redovisade gödselproduktionen och fosforproduktionen i miljökonsekvensbeskrivningen kommer inte att överskridas.

Ammoniakavgång

Ammoniakavgångens storlek kommer inte att påverkas (troligen blir den något mindre p.g.a. den bättre foderkvoten).

Transportbehov

Den totala produktionen räknat i kg blir oförändrad och det blir därför ingen förändring av transportbehovet för både slaktdjurtransporter och inköpta fodermedel.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att sökanden har genomfört samråd och upprättat en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Miljöprövningsdelegationen finner att inlämnad miljökonsekvensbeskrivning, efter gjorda kompletteringar, uppfyller kraven och kan godkännas enligt 6 kap. 9 § miljöbalken.

Tillåtlighet

Miljöprövningsdelegationen delar i allt väsentligt Länsstyrelsens bedömning vad gäller verksamhetens tillåtlighet och förslag till villkor. Länsstyrelsens förslag till reglering av tillståndets omfattning och villkor i stort, är rimliga utifrån verksamhetens beräknade miljöpåverkan. Delegationen har samtidigt beaktat inkomna synpunkter från sökanden om viss förändring av ursprungligt yrkande angående tillståndets omfattning och den motivering som lämnats, vilket diskuteras vidare under rubriken *Tillståndets omfattning* nedan. Verksamheten är i övrigt förenlig med gällande kommunala planer och bedöms kunna bedrivas utan att oacceptabel störning uppkommer för närboende eller på omgivande natur- och kulturvärden.

Förändringen av det ursprungliga yrkandet, innebar en ökning av den planerade djurhållningen från 225 000 till 255 000 djurplatser, givet oförändrad produktionsyta, med hänvisning till att olika uppfödningssystem kan komma i fråga. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att ansökan är kungjord med uppgift om det lägre antalet platser, men den senare ändringen bedöms så begränsad ur miljösynpunkt att det inte ansågs motiverat att kungöra ansökan en gång till.

Delegationen anser att verksamheten uppfyller de krav som ställs i miljöbalken på lämplig lokalisering, och att tillstånd därmed kan lämnas i enlighet med ansökan.

Tillståndets omfattning

I enlighet med den ursprungliga ansökan yrkades tillstånd för befintlig och utökad slaktkycklingproduktion med en sammanlagd djurhållning om högst 225 000 slaktkycklingar per uppfödningssomgång, motsvarande 225 000 platser för fjäderfån enligt miljöprövningsförordningen. Yrkandet bygger på en given produktionsyta, 10 000 m², och slaktvikten 1,7 kg/kyckling vid en beräknad djurbeläggning av högst 38 kg/m² produktionsyta.

I en sen komplettering till ansökan yrkar sökanden på att ytterligare öka tillståndets gräns för högsta antal platser för slaktkycklingar. I kompletteringen yrkas tillstånd för högst 255 000 slaktkycklingar per uppfödningssomgång, dvs. en ytterligare ökning av platsantalet med 30 000 platser. Sökanden motiverar utökningen med att den gränsen avser de fall då en delad uppfödningssystem används där slakt börjar ske redan vid 1,5 kg slaktvikt. Genom den lägre slaktvikten kan därmed något fler djur få plats i respektive uppfödningssomgång, utan att den beräknade produktionsytan på 10 000 m² behöver överskridas. Inte heller den tidigare beräkningen av gödselproduktion och fosformängd i gödseln kommer att överskridas enligt sökanden.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att dokumentation i stort sett saknas för hur gödselproduktion och fosforutsöndring från djuren eventuellt ändras som helhet vid byte mellan olika uppfödningssystem. Av ansökningshandlingarna framgår dessutom att lägre slaktvikt, samtidigt medger fler djur per m² golvyta och kortare uppfödningstid. Detta skulle medge utrymme för ökad produktion.

Miljöprövningsdelegationen kan därför ändå inte utesluta att en ökning av antalet djurplatser till följd av ändrad uppfödningssystem, kan medföra en proportionellt ökad gödselproduktion och fosforutsöndring. Det är därför skäligt att verksamhetsutövaren ska kunna uppvisa tillgång till lagringskapacitet och spridningsareal som motsvarar det antal platser som utnyttjas i verksamheten, beroende på vald uppfödningssystem. Av bilaga 4a till MKB är arealbehovet för stallgödselspridning beräknat till 553 ha vid 225 000 platser. Vid ett ev. fullt utnyttjade av tillståndsgivna 255 000 platser ökar arealbehovet till 627 ha till följd av fosforutsöndring från ytterligare 30 000 djurplatser. På motsvarande sätt förväntas mängden djupströgödsel öka vid ytterligare 30 000 platser.

Gällande svensk djurskyddslagstiftning (SJVFS 2010:15) begränsar dock idag djurbeläggning i svenska stallar till högst 36 kg/m² produktionsyta och högst 25 djur/m², förutsatt att uppfödaren är ansluten till ett kontrollprogram. Därmed kommer normalt svenska djurskyddsbestämmelser att begränsa djurhållningen i

stallarna innan detta miljötilståndets gräns nås, med avseende på den givna produktionsytan 10 000 m².

Miljöprövningsdelegationen bedömer att förutsättningarna för den yrkade utökningen till 255 000 platser, inte avviker i stort från de miljökonsekvenser som tidigare beskrivits i handlingarna. Samtidigt är det viktigt att en återkommande uppföljning av växtnäringsflöden görs genom att verksamhetens växtnäringsbalans hålls aktuell enligt villkor, dokumentation av bortforsling av stallgödsel sker enligt gällande regelverk och att analyser av stallgödseln görs årligen.

Stallgödsel inför höstsådd

Miljöprövningsdelegationen delar Länsstyrelsens åsikt angående sökandens yrkande om att få sprida stallgödsel inför all höstsådd. Forskning och praktik har visat att gödsling innan höstsådd medför betydande risker för kväveutlakning. Gödsling av vall och inför sådd av höstoljeväxter anses dock kunna göras, då dessa grödor har visat sig ha betydligt bättre förutsättningar att ta upp växtnäring på hösten än vad exempelvis höstsådd spannmålsgröda har.

Mot bakgrund av fortsatt övergödningsproblematik i Lillån samtidigt som mängden stallgödsel som ska spridas inom egen areal inte ska öka, finner Miljöprövningsdelegationen att det finns skäl att avslå yrkandet.

Energiförsörjning

Miljöbalkens allmänna hänsynsregler ställer krav på att alla som bedriver en verksamhet ska hushålla med energi och i första hand använda förnybara energikällor där så är möjligt. Även om tillskottet från den enskilda källan vid ett alternativt bränsle i det enskilda fallet leder till försumbart minskade utsläpp. Bolaget förutsätts därför projektera för att genomföra de energibegränsade åtgärder som föreslås i ansökan samt så snart det är möjligt helt övergå till förnybara energikällor. Något speciellt villkor i detta avseende bedöms dock inte nödvändigt utan frågan hanteras lämpligast inom ramen för egenkontrollen och den löpande tillsynen.

Villkor

Villkor 3

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att det generellt finns en viss risk för olägenheter från flugor och lukt vid den nu aktuella typen av djurhållning. Det är framför allt stallgödselhanteringen som kan utgöra källa till dessa olägenheter. Det kan dock inte uteslutas vid en ökad verksamhet, att även andra källor till olägenheter kan uppstå. Ett sådant exempel är bullerstörningar från verksamheten i stort, även om det i pågående verksamhet inte framkommit att bullerolägenheter av betydelse uppstått. Verksamheten förutsätter regelbundna transportarbeten med lastmaskin och andra motordrivna redskap och Miljö-prövningsdelegationen anser att villkoret ska kompletteras för att inrymma även andra uppkomna störningskällor utöver flugor och lukt. Miljöprövningsdelegationen gör därför ett tillägg enligt följande:

3. Uppkommer olägenheter av betydelse från flugor, lukt eller annan påverkan från verksamheten, ska åtgärder omedelbart vidtas så att olägenheterna upphör.

Villkor 7

Länsstyrelsens förslag på villkor löd:

7. *Lagringskapaciteten ska minst motsvara en gödselsproduktion för 10 månader. Undantag kan medges av länsstyrelsen. Ansökan om undantag ska göras senast den 1 november, året före det år som undantag behövs.*

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att delarna av villkorsförslaget om krav på minsta lagringskapacitet och möjligheten att söka undantag, redan regleras i en svensk förordning. Därmed bör denna del inte regleras i ett tillståndsvillkor också. Däremot bör den avslutande delen kvarstå om när det senast ska sökas undantag från krav på lagringskapacitet i verksamheten. Den delen innebär ett förtydligande utöver generell lagstiftning i denna tillståndsprövning. Miljöprövningsdelegationen instämmer i Länsstyrelsens syn på behovet av en sådan senaste tidpunkt då ansökan om undantag ska göras. Ett skäl är att det är ansenliga mängder stallgödsel som verksamheten inte kommer att ha egen lagringskapacitet för. En ansökan om undantag ska konkret visa hur kravet på lagringskapacitet ska lösas. Se vidare i avsnittet *Upplysningar* nedan om kraven på lagringskapacitet

Villkor 9

Miljöprövningsdelegationen har valt att ta bort det som handlar om skyldigheter hos mottagaren att ha en miljömässigt god gödselhantering då det är en fråga som får hanteras inom ramen för tillsynen vid den plats mottagningen sker.

Villkor 14

I Länsstyrelsens förslag till villkor var den tid som högst får gå mellan gödsel-spridning och nedbrukning uppgå till 12 timmar. Resultat från ett flertal studier visar bl.a. att förlusterna av kväve till luften efter spridning kan halveras om gödseln brukas ned inom fyra timmar efter spridning. Nedbrukning av gödseln, som etablerar god kontakt mellan gödsel och jord, medför att den fortsatta kväveavgången i form av ammoniak i princip upphör.

Miljöprövningsdelegationen anser att såväl växtnäringens förluster som miljöbelastning kan minskas på betydande sätt genom att planera gödselspridningen så att nedbrukning kan ske inom fyra timmar. Genom snabb nedbrukning be-döms också luktolägenheter i samband med gödselspridning kunna minska. Villkoret ska därför fastställas enligt följande:

13. Efter spridning ska nedbrukning ske noggrant och snarast; dock senast inom 4 timmar, såvida inte spridning sker i växande gröda.

Villkor 18

Villkoret har justerats så att de ska överensstämma med lydelsen i liknande ärenden.

Villkor 19

Miljöprövningsdelegationen instämmer i Länsstyrelsens förslag men vill samtidigt förtydliga att formuleringen ”ett betryggande sätt” kan ställa olika krav på utformning beroende på behov av lagringstid. Enligt MKB fram-går att förbränning av kadaver sker regelbundet. Dock ska alltid utgångspunkten vara att oavsett

lagringstid så ska det kunna ske utan risk för smittspridning respektive luktolägenheter.

Villkor 25

Villkoret har fått ett tillägg om att rapportering ska ske till tillsynsmyndigheten om vilka som har tagit emot eller köpt gödsel. Vidare ska det framgå vilken mängd och datum för leveranser av gödsel som varit aktuella vid varje enskilt tillfälle. Rapporten ska lämnas in tillsammans med den årliga miljörapporten.

Villkor 26

Exempel på förändringar av gödselhanteringen kan vara ändrad utgödslings-teknik eller förändringar av spridningsareal.

Övrigt

Inga synpunkter har framförts på de övriga av Länsstyrelsen föreslagna villkoren för verksamheten. Miljöprövningsdelegationen finner att de föreslagna villkoren är skäligen och de ska därför fastställas i beslutet, med undantag av vad som redovisats ovan om de villkor som justerats.

Igångsättningstid

Sökanden har inte angivit några yrkanden avseende igångsättningstid. Miljöprövningsdelegationen bedömer att planen är att ta tillståndet i anspråk och att starta upp den utökade verksamheten så snart som möjligt. Miljöprövningsdelegationen anser att den utökade verksamheten därför ska ha satts igång inom tre år från det att beslutet vunnit laga kraft.

Industriutsläppsförordningen

Enligt nu gällande 22 kap. 1 § första stycket 7 miljöbalken ska en tillståndsansökan för en IED-anläggning innehålla en statusrapport när detta krävs enligt bestämmelserna i industriutsläppsförordningen.

Miljöprövningsförordningen bedömer efter granskning av ansökningshandlingarna och annat som framkommit i ärendet att någon statusrapport inte behövs i förevarande ärende.

Upplysningar

Lagring av stallgödsel

Av förordningen (SFS 1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket framgår att lagringskapaciteten för stallgödsel minst ska motsvara en gödselproduktion i 10 månader, för den typ av djurhållning som är aktuell enligt detta tillstånd. Undantag kan medges av länsstyrelsen enligt samma förordning.

Sammanfattande bedömning

Miljöprövningsdelegationen anser mot bakgrund av miljöbalkens mål i 1 kap. 1 § och de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. att de av sökanden gjorda åtagandena och

de villkor som finns i detta beslut utgör tillräckliga försiktighetsmått för att tillstånd ska kunna lämnas för verksamheten.

Information

Detta tillstånd befriar inte bolaget från skyldigheten att iaktta vad som gäller enligt andra bestämmelser för den anläggning eller verksamhet som tillståndet avser.

Miljöprövningsdelegationens prövning av verksamheten omfattar endast bestämmelserna i 9 kap. miljöbalken och omfattar inte åtgärder som kräver tillstånd eller anmälan för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken. Sprängning, grävning eller vatten- och rörläggning inom vattenområden är exempel på åtgärder som är vattenverksamhet. Detta tillstånd omfattar heller inte prövning enligt lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.

Ändrade ägarförhållanden ska, enligt 32 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899), snarast möjligt meddelas tillsynsmyndigheten av den nya verksamhetsutövaren.

Bestämmelserna i 12 kap. miljöbalken om miljöhänsyn i jordbruket samt förordningen 1998:915 om miljöhänsyn i jordbruket ska särskilt beaktas. Av djurskyddslagen (SFS 1988:534) och djurskyddsförordningen (SFS 1988:539) framgår bland annat att stallar och anläggningar ska förprövas innan åtgärden påbörjas. Av Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2010:15/Saknr L 100) för djurhållning m.m. framgår vilka regler som gäller för djurtäthet.

Vidare ska beaktas

- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG nr 1069/2009) om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel
- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:84) om befattning med animaliska biprodukter och införsel av andra produkter, utom livsmedel som kan sprida smittsamma sjukdomar till djur.

Alla som bedriver eller har bedrivit en miljöfarlig verksamhet har ansvar för efterbehandling av mark- och vattenområden samt byggnader och anläggningar som är förorenade. Den som äger eller brukar en fastighet ska genast underrätta tillsynsmyndigheten om det upptäcks en förorening som kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta framgår av 10 kap. miljöbalken.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt, se bilaga 2.

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Västra Götalands län. I beslutet har deltagit Martin Jansson, ordförande och Lena Thulin Plate, miljösekreterare. Ärendet har beretts av Stig Karlsson, miljöhandläggare.

Martin Jansson

Lena Thulin Plate

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför underskrifter.

Bilagor:

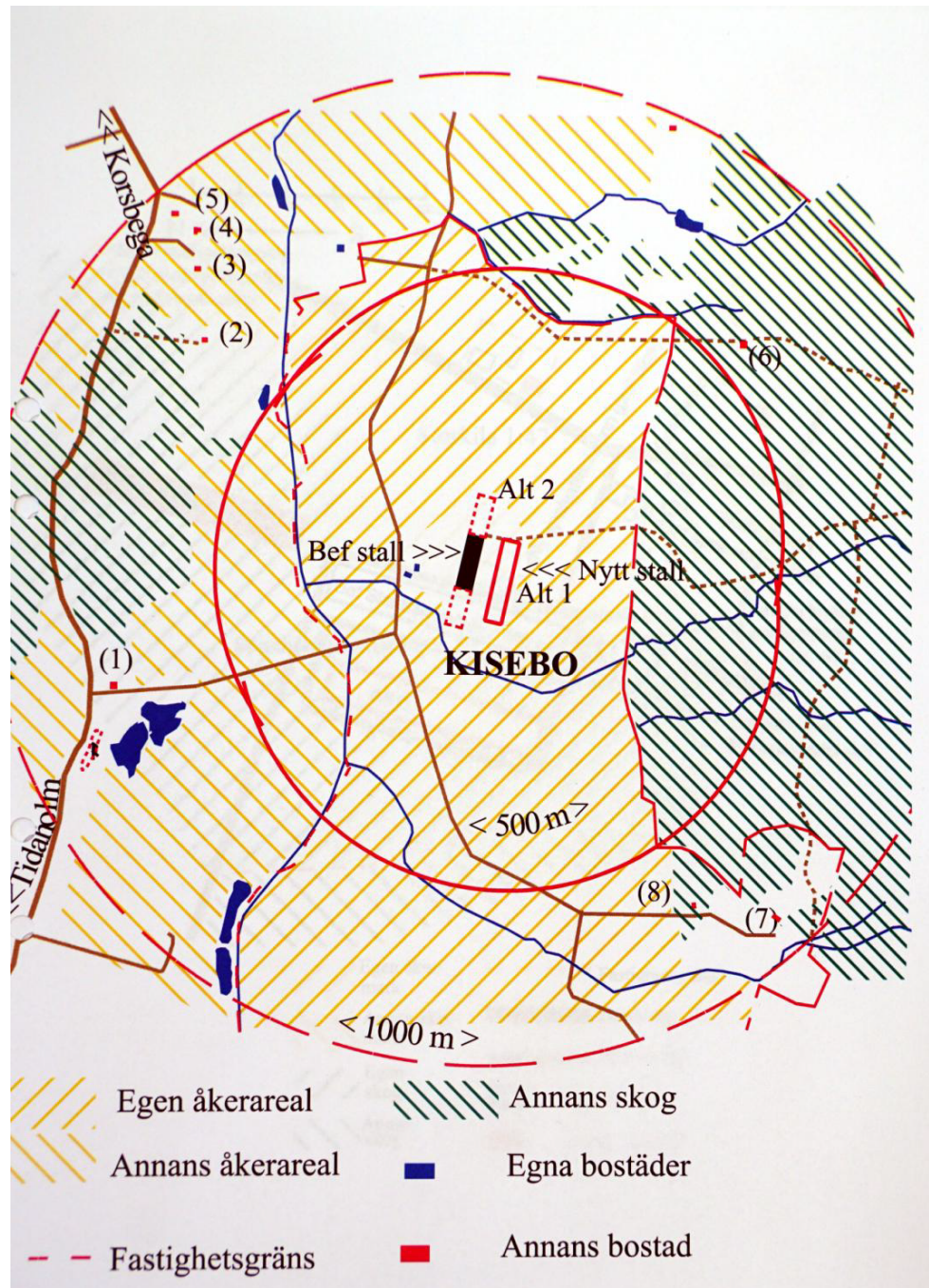
1. Karta över verksamhetsområdet; orienteringsplan
2. Hur man överklagar till Vänersborgs tingsrätt, Mark- och miljödomstolen

Sändlista:

Naturvårdverket, registrator@naturvardsverket.se
Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se
Jordbruksverket, jordbruksverket@jordbruksverket.se
Tidaholms kommun, tidaholms.kommun@tidaholm.se (för aktförvaring)
Miljö- och byggnadsnämnden, miljo.bygg@tidaholm.se
Trafikverket, Region Väst, goteborg@trafikverket.se
Räddningstjänsten Falköping-Tidaholm, raddning@falkoping.se
Länsstyrelsen, vastragotaland@lansstyrelsen.se
MPD (martin.jansson@lansstyrelsen.se, lena.plate@lansstyrelsen.se)
stig.karlsson@lansstyrelsen.se
monica.lind@lansstyrelsen.se
elisabeth.lindqvist@lansstyrelsen.se

Orienteringsplan

Skala 1: 12 500 (1 cm = 125 m)

Kungörelsedelgivning

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Västra Götalands län har den 22 september 2016 med stöd av 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932) förordnat att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom 10 dagar härefter införas i Post- och Inrikes Tidningar samt ortstidningarna Västgötabladet, Skaraborgsbygden och Skaraborgs Allehanda SLA.

Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen, (adressen framgår av beslutet) och hos kommunkansliet i berörd kommun.

Delgivning anses ha skett när två veckor förflutit från dagen för detta beslut, om kungörande och övriga föreskrivna åtgärder skett i rätt tid.

Hur man överklagar Länsstyrelsens beslut

Var ska beslutet överklagas?

Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. Överklagandet ska dock skickas till Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Adressen framgår av beslutet.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar länsstyrelsen överklagandet och handlingarna i ärendet till Mark- och miljödomstolen.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till länsstyrelsen **senast den 27 oktober 2016.**

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt och undertecknat.

I skrivelsen ska ni ange

- ert namn, adress, personnummer/
organisationsnummer och telefonnummer,

- vilket beslut ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer samt

- hur ni anser att Länsstyrelsens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Om det finns motparter i ärendet bör ni ange deras namn, adress, och telefonnummer.

